

Tilsyn selvstændigt at styre deres Anliggender. Det er aabenbart, at Gjennemførelsen af denne Bestemmelse, hvis enkelte Udtryk vistnok ikke ere valgte, uden at man tillige har tænkt sig Maaden, hvorpaa man vil gjennemføre Bestemmelsen, er forbunden med ikke ringe Vanskelighed, og dog maa den, naar man vil holde Grundloven, blive til en Sandhed. Det forekommer mig da ikke at være uden Betænkelse, at man rører ved de communale Forhold, uden at dog tillige det Løfte, som er givet i Grundloven, derved fyldestgøres. Det andet Hovedhensyn ved den nye Ordning af vore communale Forhold er utvivlsomt Hensynet til Forholdet mellem By og Land; Byen mangler en saadan overordnet Bestyrelse, som svarer til Amtsrådet; men jeg kan ikke tænke mig en saadan overordnet Bestyrelse tilveiebragt, uden at man tillige i de overordnede Forhold tilveiebringer en Forbindelse mellem By og Land, hvorved jeg troer, at mangfoldige Forholds Udvikling vil blive fremmet paa en særdeles gunstig Maade (Hør!); de enkelte Kjøbstæder ere naturlige Hovedstæder i de Districter, hvor de ligge, og ved Behandlingen af mange Spørgsmaal, f. Ex. vedrørende Skolevæsenet, Opsørelse af Fængsler, Arbeidsanstalter o. s. v., fremtræder det som en Hindring, at der ikke er en saadan Forbindelse. Altsaa det er disse to store Hovedhensyn, som jeg troer der bør tages ved Ordningen af de communale Forhold, det ene, Gjennemførelsen af Bestemmelsen i Grundlovens § 96, det andet, Dannelsen af en overordnet Bestyrelse for Kjøbstæderne og af en Forbindelse af Kjøbstad og Land paa dette overordnede Standpunkt. Med Hensyn til dette Sidste skal jeg endnu tilføje, at man derved tillige vilde arbejde Haand i Haand med Grundloven, ifølge hvilken denne Forffjel mellem Kjøbstad og Land er falden bort. Vi vide, at det er vanskeligt nok for Kjøbstad og Land at forliges, idet de ere spærrede ind i de samme Valgkredse, og det var derfor rigtigst, om man igjennem de communale Forhold lærte dem noget bedre at slutte sig sammen. Naar saa store vigtige Formaal ligge for, og naar tillige en Mand, begavet med saa store Indsigter, med saa betydelige Evner og omfattende Kundskaber som den ærede

Indenrigsminister, sidder ved Roret, kan jeg ikke andet end finde det uheldigt, at Omfanget af det af ham forelagte Udkast ingenlunde svarer til Omfanget af hans Evner og Indsigter; thi jeg troer, at han maafee lettere end nogen Anden vilde være istand til virkelig at forelægge et fyldestgjørende Lovudkast. I det nu foreliggende indeholdes der dernæst — og det er det, jeg meest maa beklage — en Erudsel. Loven skal nemlig først træde i Kraft med Udlobet af indeværende Aar, men, hvis det nu var den ærede Indenrigsministers Agt næste Sessjon i Efteraaret at forelægge en Communallov, saa vilde vi muligen kunne faae det Særlyst, at Thinget kunde vedtage hele denne nye Communallov, inden den nu foreliggende Lov traadte i Kraft (S. A. Hansen: Nei!). Ja, det kunde godt være (Nei!). Den ærede Rigsdagsmand kan gjerne sige Nei, forsaavidt Formanden tillader det, men jeg troer dog, at der er ikke saa Exempler paa, at Love kunne blive vedtagne i Lobet af 2 à 3 Maaneder (S. A. Hansen: Ikke Love af et saadant Omfang!); men ialtsald vil det let sees, at Tidssforskjellen ikke er stor. Jeg troer derfor, at Alle de, som have den Tillid til den ærede Indenrigsminister, at han dog, ved at overvinde de sig muligt for ham fremstillende Vanskeligheder i Sommermaanederne, vil være istand til i Efteraaret at fremlægge et Forslag til en fuldstændig Communallov, have al Anledning til ikke at gaae ind paa denne deelsvise Ordning af Sagen; thi det vil dog ikke kunne nægtes, at selve Valgloven staaer i Forbindelse med hele den øvrige Indretning, hele den øvrige Ordning af Communens Forhold. Der er f. Ex. allerede omtalt Præstens Stilling til Kommunen. Denne Stillings Ordning staaer vistnok i Forbindelse med Communalvalgloven, men sandelig ogsaa, og det hovedsagelig, med hele Ordningen af de communale Forhold, med hele Gjennemførelsen af Bestemmelsen i Grundlovens § 96. Men jeg maa desuden tilstaae, at jeg med Hensyn til selve Indholdet af det forelagte Lovudkast har ikke ringe Betænkelse, ikke saameget, fordi jeg vil sige, at Lovforslaget enten ikke er liberalt eller konservativt nok, thi der gaaer virkelig ikke en saadan aldeles bestemt enten liberal el-